

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz ustawy - Prawo budowlane (druk nr 273)

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 8 października 2008 r. ustawa o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz ustawy - Prawo budowlane wdraża do krajowego porządku prawnego postanowienia dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Zgodnie z ustawą o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, do zadań samorządów należy w szczególności nadawanie i pozbawianie uprawnień zawodowych oraz uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców. Po wejściu do Unii Europejskiej Polska obowiązana jest umożliwić obywatelom państw członkowskich prowadzenie działalności zawodowej na takich samych zasadach, jakie stosuje wobec swoich obywateli oraz respektować przepisy wydawane w tym zakresie przez organy wspólnotowe.

W ustawie zaproponowano rozszerzenie kręgu osób zrzeszanych w izbach samorządów zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, o obywateli państw członkowskich, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe równorzędne odpowiednim kwalifikacjom wymaganym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz posiadają decyzję o ich uznaniu. W związku z tym przyznano właściwym okręgowym radom izb prawo do wydawania członkom izby dokumentów m.in. potwierdzających posiadane przez nich kwalifikacje, a wymaganych przy ubieganiu się o uznanie kwalifikacji w innym

niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim oraz określono procedurę związaną z rozpatrywaniem wniosków o uznanie kwalifikacji zawodowych.

Ustawa wprowadza również pojęcie usług transgranicznych, które mogą być świadczone przez architektów, inżynierów budownictwa lub urbanistów z Unii Europejskiej bez konieczności uznawania kwalifikacji zawodowych oraz związaną z tym procedurę.

Propozycje zmian w ustawie – Prawo budowlane, poza niezbędnymi konsekwencjami legislacyjnymi nowelizacji ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, zmierzają do realizacji przygotowanego przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego projektu e-Nadzór, zapewniającego przekazywanie danych drogą elektroniczną między organami szczebla wojewódzkiego a Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego.

Ponadto nadano nowe brzmienie art. 12a ustawy – Prawo budowlane, co ma pozwolić na wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom RP, którzy uzyskali kwalifikacje w jednym z państw UE lub EFTA na takich samych zasadach, jak obywatele innych państw UE i EFTA.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa pochodzi z przedłożenia rządowego. W Sejmie zajmowała się nią Komisja Infrastruktury. W toku prac nad projektem, rozszerzono jego zakres - z pierwotnego obejmującego tylko uznawanie kwalifikacji zawodowych architektów – także na uznawanie kwalifikacji inżynierów budownictwa i urbanistów.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 8 pkt 4 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (art. 1 pkt 3 noweli), do zadań samorządów zawodowych należy m.in. uznawanie kwalifikacji zawodowych obywateli państw członkowskich. Ponieważ dotychczas przepis ten stanowi, że samorzady zawodowe decydują o uznawaniu kwalifikacji zawodowych cudzoziemców, po wejściu w życie noweli pojawić się może wątpliwość, jaki podmiot będzie uprawniony do uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców nie będących obywatelami państw członkowskich.

- 2) Art. 20a ust. 7 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (art. 1 pkt 6 noweli) stanowi, że architekt, inżynier budownictwa lub urbanista, świadczący usługi transgraniczne, nie ma obowiązku rejestracji swojej działalności w systemie ubezpieczeń społecznych w celu dokonywania rozliczeń związanych ze świadczeniem usług na rzecz osób ubezpieczonych. W miejsce rejestracji w systemie ubezpieczeń społecznych wprowadza się obowiązek poinformowania o świadczeniu usługi właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym z niezrozumiałych powodów dotyczy on tylko architektów.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 6, w art. 20a w ust. 7 w zdaniu drugim po wyrazie "Architekt" dodaje się wyrazy ", inżynier budownictwa lub urbanista,";

- 3) W myśl art. 20a ust. 9 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (art. 1 pkt 6 noweli), inżynier budownictwa lub urbanista świadczący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne posługuje się tytułem zawodowym nadanym w państwie członkowskim, w którym uzyskał kwalifikacje do wykonywania tego zawodu. W przepisie tym pominięto zawód architekta mimo, że zgodnie z art. 33c ust. 1 ustawy, prawo posługiwania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oryginalnym tytułem określającym wykształcenie, uzyskanym w państwie członkowskim, przysługuje architektom, inżynierom budownictwa oraz urbanistom.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 6, w art. 20a w ust. 9 wyrazy "Inżynier budownictwa lub urbanista" zastępuje się wyrazami "Architekt, inżynier budownictwa lub urbanista";

- 4) Zgodnie z art. 33d ust. 1 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (art. 1 pkt 7 noweli), Krajowa Rada Izby Architektów, rozpatrując wniosek obywatela państwa członkowskiego w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych, który nie spełnia wymagań określonych w niniejszej ustawie, stosuje odpowiednio przepisy ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przepisie tym pominięto Krajowe Rady Izb: Inżynierów Budownictwa oraz Urbanistów mimo, że z treści art. 33d ust. 2 można wnioskować, iż ustawę o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w sytuacji opisanej w ust. 1 stosuje każda z Krajowych Rad Izb.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 7, w art. 33d w ust. 1 wyrazy "Krajowa Rada Izby Architektów" zastępuje się wyrazami "Właściwa Krajowa Rada Izby";

5) W art. 2 w pkt 5 lit. b oraz w pkt 6 noweli zaproponowano zmiany dotyczące m.in. zawartych w ustawie - Prawo budowlane przepisów upoważniających. Zgodnie z § 32 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej, jeżeli zmienia się treść delegacji do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego.

Aby zapobiec sytuacji, w której wydane na podstawie zmienianych art. 82b ust. 4 oraz art. 88a ust. 6 rozporządzenia utracą moc z dniem wejścia w życie przedmiotowej noweli, rozważyć należy zamieszczenie w niej odpowiedniego przepisu przejściowego.

Propozycja poprawki:

- art. 3 otrzymuje brzmienie:

"Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12c, art. 82b ust. 4 i art. 88a ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 2, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1 oraz art. 82b ust. 4 i art. 88a ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez dwa miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy."

Maciej Telec

Główny legislator